

THE COMMENTARIES OF SR FRANCIS VERE

SLAG VAN OOSTENDE (6)

Het schijnt dat het niet nodig was om het boek van zijn geheimen vroeger open te leggen. Zijn geheimen moesten vroeger bekend geweest zijn, vóórdat de actie ondernomen was, of aan de Heren Staten, vóórdat het einde kwam.

Hier kom ik nu tot de relatie, de in vraagstelling over de intocht van de vijand, die geen antwoord hoeft.

Rond 12 november begon het geweldig te vriezen, de N.W. wind bleef waaien tot Kerstdag, en daarna was er voortdurend storm. In die tijd bleven onze schepen weg, ook de hulp van Holland of Zeeland.

Onze manschappen, munitie en materiaal, verminderden dagelijks, de zee en onze vijanden beukten op ons in. Met hoogtij stonden we de schade af te wachten. De N.W. wind sloeg vlak op ons in en bracht veel water uit de oceaan in deze smalle delen.

Weinig handen waren beschikbaar om te werken, teveel wachtposten stonden opgesteld, de troepen waren klein in aantal en moe van wacht te lopen.

2000 man waren wij sterk, de gepaste kracht voor de stad was minstens 4000, en aan arbeiders hadden we de grootste nood.

De nieuwe forten binnen de stad waren aangelegd door de generaal -die de storm voorzag-, lagen meer dan half open, in zoverre dat in diverse plaatsen, met weinig last, voor paarden en voetvolk de weg vrij lag.

De N.W. ravelijn, onze kampioen tegen de zee, was bijna volledig weggebroken, en "Porcupine", niet goed verdedigbaar, langs al die plaatsen kon de vijand bij laag water zijn piekeniers binnen brengen.

Dit was onze toestand. Ofwel was de vijand onwetend daarover, ofwel wilde hij dit niet gebruiken in zijn voordeel, in zijn doelstellingen, de vooruitgang naar zijn doel: de aanval op de stad.

Onze generaal zag hun voorraden en kracht, maar zag ook zijn eigen onmacht. Hij kon daar niets tegenover plaatsen. Zijn werklust sliep nooit, en steeds was hij waakzaam in zijn dagelijkse- en nachtelijke tochten door de stad. Zijn moed bereikte een hoogtepunt wanneer zijn krachten hun laagste peil bereikten. Dit was zo opvallend dat hij de vele anderen motiveerde.

Op een bepaalde dag op de wallen begon hij te praten over de druk die op ons lag en zei dat hij niet bang was voor de vijand.

Hij was in één van zijn stevigste kwartieren van de stad, maar de anderen waren ook niet onwetend over het gevaar dat hen bedreigde. De kapiteins en de officieren loofde hij voor hun zorg en ijver in hun wachtdiensten, meer om hen moed te geven, dan om hun taak te loven.

Hij zei: "een kapitein kan geen grotere klap in zijn reputatie krijgen dan een verrassingsaanval". In andere gesprekken verwees hij naar gebrek aan moed, in gebreke blijvende veiligheid, en meestal weefde hij daardoor de sterkte van de stad.

Op het eerste ogenblik herkende ik zijn masker niet, en dacht aan de voorgaande gegevens: de zwakheid van de stad, en de mogelijkheden voor de Aartshertog, maar met een oogopslag toonde hij me, dat hij niet wilde dat in zulke gesprekken de zwakheid van de stad ter sprake kwam.

Achteraf riep hij me bij zich en zei: "Ik bemerk dat je niet onwetend bent over onze zwakheid, en daarom wil ik open en vrij met je praten." "Wat is jouw mening, zijn we geen gemakkelijke prooi, ha !?". "Ik vertel het je, kapitein Ogle, nooit was er iemand van mijn fortuin en reputatie die zo open met jou sprak."

Hier redeneerden we dan over onze toestand. Hij was een man die de gaven van moed en beoordeling bezat om zich te verdedigen. Met gebonden handen kon hij vechten tegen duivels die hem rond de oren sloegen.

"Ja" zei hij, "dit wil ik je vertellen. Eerder dan dat je de naam van Francis Vere ooit zult vermeld zien bij de overgave van een stad, of zijn handtekening onderaan een akte van overgave, zelfs met de Aartshertog zelf, eerder dan nog zou ik duizend levens begraven in de vesting". Zo is het mogelijk om een oordeel over hem te vellen.

Ik vroeg hem ook of hij zich nog in die kooi zou wagen indien hij nog beschikte over zijn vroegere vrijheid. Hij antwoordde niet, maar kwam terug op onze zaak. Wat zijn gedachtengang was, weet ik niet. Ofwel bezat ik niet de kracht om die te doorboren.

Ik was er zeker van, dit was geen been om aan te knagen, het was er een om met goede tanden in te bijten ofwel Hannibals hoofd om het te breken, en was het zo niet geweest, alle handen die we bezaten, bezaten niet de macht om die woorden uit onze eigen kelen te halen.

Niet lang daarna riep de Generaal een vergadering van kolonels en officieren samen. Daar sprak hij over twee punten: Ten eerste: Bij een aanval was het mogelijk om alle plaatsen in verdediging te brengen. Ten tweede: Was dat niet het geval, dan moesten ook de wachtposten in de strijd betrokken worden.

Dit was meer om ons een beoordelingspunt te geven dan een noodzaak om erkenning van zijn daden te krijgen, daar Generaals nooit vroegen aan hun kapiteins om hun wachten vrij te maken.

Onze troepen waren klein in getal, en die "Quarriers" mochten niet vrijgegeven worden. De vraag was dan ook, hoe was het mogelijk om die te verdedigen. Op die plaatsen beukte de storm voortdurend in. De meningen werden ingevraagd, en op mijn beurt zegde ik mijn mening. Ons geval bleef uitzonderlijk, en vele bressen maakten onze verdediging moeilijk. Met zo weinig manschappen was het ook onmogelijk daartegen in te gaan.